

tages aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Psykiatrisk Center, Sygehus Vestsjælland, om natten og kortvarigt om dagen under konferencer og lignende af sikkerhedsmæssige grunde.

Psykiatriloven blev ændret igen i 2004 ved lov nr. 1371 af 20. december 2004. Med denne lovændring blev der indført mulighed for anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer overfor personer, der lider af demens eller demenslignende tilstande. Derudover blev det med lovændringen præciseret, at der er hjemmel til at anvende særlige dørlåse over for samme gruppe af patienter. Formålet er at hindre, at patienter ved at forlade en psykiatrisk afdeling udsætter sig selv eller andre for en betydelig risiko for at lide personskade, f. eks. hvis patienten ikke kan håndtere at færdes i farefyldte trafikforhold eller i naturområder, hvor vedkommende kan miste orienteringen. For øvrige patienter, er det fortsat således, at de straks efter, at afgørelsen om særlige dørlåse er truffet, skal underrettes herom, og gøres opmærksomme på, at de kan forlade afdelingen, hvis de ønsker det.

Senest er psykiatriloven ændret i 2005 ved lov nr. 542 af 24. juni 2005 om regional statsforvaltning. Der er tale om konsekvensrettelser som følge af, at statsamterne/Københavns Overpræsidium nedlægges og erstattes af regionale statsforvaltninger.

Døgnhuse

Det fremgår af den gældende servicelovs § 93, stk. 2, (lovbekendtgørelse nr. 1187 af 7. december 2005 om social service), at amtskommunen kan oprette pladser til midlertidigt ophold i døgnhuse med behandlingsunderstøttende rammer til personer med sindslidelser, som for en kortere periode har behov for behandlingsmæssig støtte og pleje, mens deres situation stabiliseres.

Det er som led i kommunalreformen besluttet, at adgangen til at etablere døgnhuse overføres til regionerne som en del af sygehusvæsenets tilbud efter sundhedsloven. Denne overflytning af døgnhusene til sygehusvæsenet medfører ingen ændring i forhold til psykiatriloven. De regler i psykiatriloven, som forudsætter indlæggelse på psykiatrisk afdeling, finder fortsat ikke anvendelse på døgnhuse.

4. Udviklingen i tvangsanvendelsen siden sidste lovrevision

Oplysninger om tvangsanvendelsens omfang og udvikling siden den seneste revision af loven i 1998 fremgår af Sundhedsstyrelsens årlige tvangstatistikker. Hovedkonklusionen er, at ca. 20 % af de patienter, der er indlagt på psykiatriske afdelinger, bliver berørt

af tvang. Således var 24.518 personer indlagt på de psykiatriske afdelinger i 1999, hvoraf 4.727 personer var berørt af tvang. Det svarer til 19,3 %. I 2000 var 24.393 personer indlagt på de psykiatriske afdelinger, hvoraf 4.995 personer var berørt af tvang, hvilket svarer til 20,5 %. I 2001 var 26.123 personer indlagt på de psykiatriske afdelinger, hvoraf 5.496 personer var berørt af tvang, hvilket svarer til 21,0 %. I 2002 var 24.816 personer indlagt på psykiatriske afdelinger, hvoraf 5.182 personer var berørt af tvang, hvilket svarer til 20,9 %. I 2003 var 25.352 personer indlagt på psykiatriske afdelinger, hvoraf 5.061 var berørt af tvang, hvilket svarer til 20,0 %. I 2004 var 4.821 personer berørt af tvang ud af 24.077 (foreløbigt tal) indlagte på psykiatriske afdelinger, svarende til 20,0 %.

Til og med 1998 blev tvangsstatistikkerne opgjort på en måde, hvor oplysningerne ikke var personhenførbare. Dette medførte usikkerhed i forbindelse med tolkning af statistikken. Der var endvidere betydelige forskelle i, hvordan tvangsprotokolskemaerne blev udfyldt. I 1999 blev der derfor indført ændrede registreringsregler. 1999 må dog betragtes som en indkørringsperiode, da ikke alle afdelinger indberettede tvang på de nye protokoller for 1. kvartal af 1999. Som det fremgår har mellem 20,0 % og 21 % af patienter indlagt på psykiatrisk afdeling i perioden fra 2000 – 2004 været berørt af tvang.

Det er regeringens målsætning, at tvangsanvendelsen skal nedbringes. Et nationalt kvalitetsprojekt om tvang blev således iværksat og delvist finansieret af midler fra psykiatrafalten for 2003-2006. Der har været iværksat en række projekter lokalt over hele landet. Aktivitetsperioden for de lokale projekter sluttede den 1. juli 2005. Der pågår herefter et arbejde med implementering, spredning og formidling af erfaringerne. Blandt andet på baggrund af resultaterne fra det nationale kvalitetsprojekt om tvang foreslår regeringen et øget tilsyn med tvangsfikseringer samt pligt for sygehusmyndigheden til at tilbyde patienter såkaldte efter samtaler, når det enkelte tvangsgreb er ophørt. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 1, nr. 8 og 19.

5. Internationalt

I 2002 havde Danmark besøg af *Europarådets Komité til Forebyggelse af Tortur m.v.* Besøget blev fulgt op af en rapport fra komiteen med en række konklusioner og anbefalinger. Rapporten findes på Europarådets hjemmeside – www.coe.int

Hovedpunkterne i komiteens konklusion er, at der i Danmark generelt finder en god behandling sted, der er respekt og en afslappet atmosfære mellem persona-